

Název příspěvku v ČJ

Komunikace jako potenciál rozvoje ve škole s vysokým podílem žáků s odlišným mateřským jazykem (Communication as a Means of Development in a School with a High Percentage of Pupils with Different Mother Tongue)

Klíčová slova v ČJ

Žák s odlišným mateřským jazykem, migrace, inkluze, komunikace, ekologický model,

Klíčová slova v AJ

Pupil with different mother tongue, migration, inclusion, communication, ecological approach,

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je ukázat na příkladu konkrétní základní školy, jak je komunikace stěžejním principem, z něhož se odvíjí všechny podstatné interakce napříč celým školním prostředím. Na základě analyzovaných dat chceme představit edukaci cílové skupiny žáků s odlišným mateřským jazykem, chceme popsat obtíže, které vzdělávací proces provázejí, ale i efektivní strategie, které vyučující vyvinuli dlouholetou praxí a vzdělávání naopak podporují.

Teoretická východiska v ČJ

Teoretický kontext studie je zasazen do ekologického modelu Urie Bronfenbrennera (1979). Podstatou tohoto přístupu je snaha najít takový model výzkumu, který by umožnil přesunout těžiště z jednotlivých aktérů (osob, institucí) na jejich interakce a především na kvalitu jejich proměny, na jejich rozvoj. Pro naše účely je stěžejní tzv. mezo-úroveň. Ta totiž nejlépe popisuje školu jako konkrétní organizaci, v níž se odehrává hlavní část vzdělávání žáků. Navíc je významná i obecně, neboť právě na mezo-úrovni dochází k největším posunům rozvojového potenciálu každého aktéra. Bronfenbrennerův model nám umožňuje zviditelnit systémový charakter situací, s nimiž se naše škola potýká.

Metodologie v ČJ

Jako datový soubor nám sloužily záznamy z pozorování, dále jsme realizovali několik individuálních rozhovorů jak s ředitelkou školy, tak s výchovnou poradkyní a učiteli 1. a 2. stupně. V neposlední řadě se nám podařilo získat informace prostřednictvím focus group s učiteli napříč všemi ročníky, kde byla přítomna i školní psycholožka.

Celkem máme k dispozici 320 minut nahrávek, jejichž podrobný přepis prošel kvalitativní analýzou na pomezí případové studie, při které jsme neustále reflektovali jednotlivé segmenty teoretického modelu, které nám pomohli identifikovat fokus našeho zájmu.

Závěry v ČJ

V kontextu vztahů mezi systémy Bronfenbrennerova pojetí (druhý segment) je základní charakteristikou této školy skutečnost, jak dynamicky se proměnila ze školy „klasické“ na školu, která je schopna přijímat cizince. Zjistili jsme také, že na námi sledované škole existuje řada dorozumívacích způsobů a ne všechny jsou verbálního charakteru. Nahlížením téma optikou Bronfenbrennerova modelu nám umožnilo zviditelnit systémový charakter situací, s nimiž se naše škola potýká.

Souhrn příspěvku v AJ

In this paper we focus on the schooling of children with different mother tongue. Using an example of a specific primary school we show that communication is a key principle that determines all major interactions. The theoretical context of the study is embedded into the ecological model of Uri Bronfenbrenner. Based on observations and semi-structured interviews with pedagogues at this specific school (school management, teachers, psychologist, parents, wider community), we want to get deeper into the issue that is very actual and very unconventional in this particular case.

Bibliografie

Berry, J. W. (2006). Contexts of acculturation. In Sam, D. L., Berry J. W. (Eds.). *The Cambridge handbook of acculturation psychology*, 27–42. New York: Cambridge University Press.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development. Experiments by Nature and Design*. Cambridge (MA), London: Harvard University Press.

Hamilton, R. J., & Moore, D. (2004). *Educational interventions for refugee children theoretical perspectives and implementing best practice*. London: New York: RoutledgeFalmer.